

طبیعت در کلاس هن: فعالیت دوم

معلم: زهرا رکن

حوزه‌های درسی: علوم - فارسی - اجتماعی

مناسب برای دوره اول و دوم دبستان

مدت زمان اجرا: هر فعالیت می‌تواند بین ۵۰ تا ۶۰ دقیقه به طول

انجامد.

قبل از شروع فعالیت از بچه‌ها می‌خواهیم تا از درختان و گیاهان محله خود عکاسی کنند و عکس‌ها را برای ما ارسال کنند.

در ابتدا تصاویری از مکان‌های گوناگون که نشان‌دهنده حضور درختان و گیاهان مختلف است را به همراه عکس‌های بچه‌ها در کلاس نشان می‌دهیم (نقشه پوشش گیاهی ایران، کوچه، خیابان، پارک محله، مناطق اطراف شهر یا روستا و ...).

به بچه‌ها یادآور می‌شویم که علاوه بر جانوران، گیاهان نیز نقش مهمی را در یک زیستگاه به عهده دارند. چه بسا زندگی تمام جانداران روی کره زمین به گیاهان وابسته است. لذا در مورد گیاهان و درختان شهر صحبت می‌کنیم و در مورد کارکرد آن‌ها و نقش ما در حفاظت از گیاهان گفت‌وگو می‌کنیم.

از بچه‌ها می‌خواهیم تا مثال‌هایی از درختان و گیاهان مختلف شهر یا روستای خود بزنند و در مورد ویژگی‌هایشان صحبت کنند. بحث را به سمت کاربردهایی از گیاهان هدایت می‌کنیم. به طور مثال:

۱. تولید اکسیژن

۲. تولید غذای انسان‌ها و جانوران

۳. جلوگیری از سیل

۴. جلوگیری از ورود گرد و غبار به محل زندگی ما و ...

سپس فیلم یا تصاویری از کارکرد گیاهان و درختان شهر یا روستای خود به بچه‌ها نشان می‌دهیم و بحث را ادامه می‌دهیم. در مرحله بعد، توجه بچه‌ها را به این نکته جلب می‌کنیم که ایران بالغ بر هشتاد گونه گیاهی دارد که متأسفانه تعداد زیادی از این گونه‌ها یا منقرض شده‌اند و یا در معرض تهدید هستند. از آن‌ها می‌خواهیم تا فکر کنند چه عواملی باعث تهدید گیاهان شده است. مثلاً:

۱. چرای بی‌رویه دام و نیاز وافر آن‌ها به علوفه^۱

۲. استفاده بی‌رویه از گیاهان خودرو. مانند والک، کنگر و ریواس در تهیه غذا

۱ یکی از معضلات کنونی کشورمان چرای بی‌رویه دام است که باعث شده گونه‌های گیاهی به شدت آسیب ببینند. حتی در اثر کمبود علوفه دامداران از برگ درختان چندین و چند ساله استفاده می‌کنند. برای این منظور می‌توانید به برنامه مستند ایرانگرد-گیلان-نوروز ۹۷ مراجعه کنید.

۳. استفاده از گیاهان خودرو برای تزئین دسته گل‌ها^۳

۴. قطع درختان برای مصارف گوناگون مثل ویلاسازی و یا جاده سازی^۳

۵. آفرودسواری و موتورسواری در دامنه کوه‌ها^۴

۶. استفاده بیش از حد از معادن و ...

در پایان از بچه‌ها می‌خواهیم تا فکر کنند به عنوان یک مراقب طبیعت چه قدمی برای رفع مشکلات گیاهان خواهند برداشت.

اطلاعات تماس:

@baztabschool

@baztabschool

ایمیل:

info@baztabschool.ir

وبسایت: baztabschool.ir

۲. موارد دو و سه از این جهت مورد تهدید هستند که گیاهان خودرو، همان طور که از اسمشان پیداست، به طور طبیعی در طبیعت رشد می‌کنند. این گیاهان باید به میوه و دانه بنشینند تا بتوانند در سال بعد بارور شوند و یا ریشه برخی از آن‌ها باید در خاک باقی بماند تا سال بعد دوباره رشد کند. اما با کندن بی‌رویه آن‌ها امکان میوه شدن و دانه دادن از گیاه گرفته می‌شود. کنگر را با ریشه از خاک بیرون می‌کشند چون ریشه آن خوراکی است. از برگ والک برای غذا استفاده می‌شود درحالی‌که نباید از ریشه بیرون بیاید. سینه‌کبکی یا گل ناز برای تزئین دسته گل به کار می‌رود. کوله خاس برگی است که برای حلقه گل استفاده می‌شود و متأسفانه آن‌ها را پرورش نمی‌دهند. پس این موارد باید کنترل شود و اگر مورد نیاز انسان است بهتر است پرورش داده شود.

۳. ویلاسازی و جاده‌سازی که سالیانی است گریبانگیر ایران شده است، در نبود آئین‌نامه‌ها و قوانین سفت و سخت باعث شده تا به جای جنگل‌های سرسبز، خانه و جاده سربرویانند. در این جا می‌توانیم برای این موضوع از الگوی شبیه‌سازی استفاده کنیم و برای چاره‌سازی و رفع این قبیل مشکلات، کلاس درس را به یک جلسه با مدیران ارشد مملکت تشبیه کنیم و از هریک از دانش‌آموزان در نقش مدیر می‌خواهیم به بررسی معضلات ویلاسازی و جاده‌سازی بپردازند و برای رفع این مشکل قوانینی وضع کنند.

۴. آفرودسواری یک تفریح پرهیجان است اما تفریحی است که به قیمت از بین رفتن گونه‌های گیاهی و جانوری بی‌شماری صورت می‌گیرد. برای این منظور می‌توانیم با روش حل مساله به بررسی این موضوع بپردازیم تا برای رفع آن به راه‌حل‌های گوناگون فکر کنند و در پایان با ارائه پوستر و یا کلیپ‌های تبلیغاتی به آگاهی دیگران کمک کنند.